09/01/2023

Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Γεώργιος Γ’: Η παρακαταθήκη και οι προκλήσεις του θρόνου του Αποστόλου Βαρνάβα

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Κύπρου

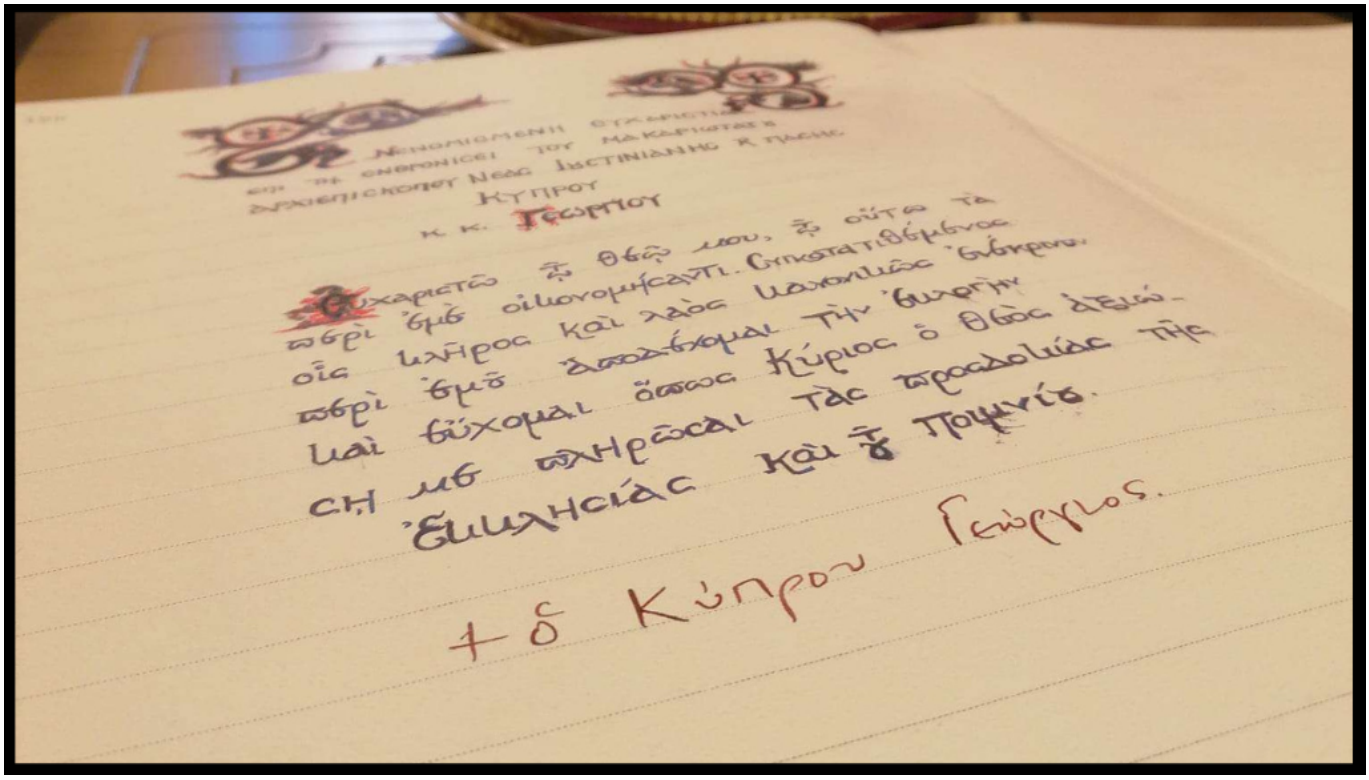

Με τα Βυζαντινά προνόμια ανά χείρας ο νέος Προκαθήμενος της Εκκλησίας του Απόστολου Βαρνάβα ανέλαβε το πηδάλιο σε μια κρίσιμη εποχή για την Ορθοδοξία και τον Ελληνισμό.

Ο **Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Γεώργιος Γ**’ αναλαμβάνει τη βαριά παρακαταθήκη των Προκατόχων του, των Μακαριστών Αρχιεπισκόπων Κυπριανού, Λεόντιου, Μακάριου, που είχαν στηρίξει τους Κύπριους στις δύσκολες στιγμές του έθνους.

Στη συνείδηση των βαθιά θρησκευόμενων Κυπρίων η εκκλησία είναι στυλοβάτης του έθνους. Η μάνα στις χαρές και στις λύπες. Για αυτό καλείται να ανταποκριθεί και σε αυτή την υψηλή ευθύνη να επαναφέρει τους πιστούς στους ναούς και να αφουγραστεί τον παλμό των νέων

Σήμερα έχει να αντιμετωπίσει την Τουρκική προκλητικότητα αλλά τη συνεχιζόμενη κατοχή της **Βόρειας Κύπρου** και της συστηματικής προσπάθειας ξεριζωμού του Χριστιανικού στοιχείου. Στο εσωτερικό καλείται να τηρήσει ισορροπίες στην Ιερά Σύνοδο και παράλληλα να έχει λόγο, έργο και πράξη στην αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων της Ορθοδοξίας.

“Παραδόσεις αιώνων αποδυναμώνονται, σύμβολα διαβρώνονται, η πρόοδος συγχέεται με την ευζωΐα. Η ανθρωπότητα γίνεται παίγνιον στα χέρια των ολίγων”, είπε μεταξύ άλλων στον ενθρονιστήριο λόγο του ο νέος Προκαθήμενος της **Εκκλησίας της Κύπρου**.

«....για την Κύπρο και τον Αρχιεπίσκοπό της, ο σταυρός παραμένει σταυρός μαρτυρίου, η χλαμύδα μετατρέπεται σε ράκη με τα οποία καλύπτει τις πληγές του λαού, ο ακάνθινος στέφανος καθίσταται ορατό σημείον της επαχθούς δουλείας της πατρίδας μας, κι ο κάλαμος το μέσον απ' όπου διαβιβάζεται το όξος της πικρής δουλείας στον λαό μας», είπε μεταξύ άλλων και πρόσθεσε:

Ως **Προκαθήμενος της Εκκλησίας σ' ένα αλύτρωτο Ελληνικό μέρος,** ο Μακαριότατος είπε ότι τον απασχολούν ιδιαίτερα και τα θέματα της παιδείας ως ουσιωδέστατο στοιχείο της ζωής και της επιβίωσης ενός λαού. «Δεν ζητούμε, ούτε επιχειρούμε εκβιαστικά, ποδηγέτηση της Κυβέρνησης του τόπου στα θέματα παιδείας, ούτε και σε άλλα θέματα. Δεν απεμπολούμε, όμως, το δικαίωμα να έχουμε άποψη επί των καιριοτέρων ζητημάτων του τόπου και να την εκθέτουμε ελεύθερα, όπως τέτοιο δικαίωμα έχει σήμερα και ο τελευταίος πολίτης», τόνισε σχετικά.

Μιλώντας επίσης για το Κυπριακό, είπε ότι σήμερα που κινδυνεύουμε όσο ποτέ άλλοτε από την τουρκική βουλιμία, η οποία δεν αποκρύβει τις επιδιώξεις της για κατάκτηση και τουρκοποίηση ολόκληρης της Κύπρου, η Εκκλησία δεν μπορεί να σταθεί στις κερκίδες απλός θεατής.

«Η κυβέρνηση της Δημοκρατίας θα μπορεί να υπολογίζει και στη δική μας υποστήριξη στη διεκδίκηση των δικαίων του λαού μας και στην απελευθέρωση των κατεχομένων εδαφών μας. Δεν θα διστάσουμε, όμως, να επισημάνουμε και να ελέγξουμε κάθε τυχόν εκτροπή και θα αγωνιστούμε να αποτρέψουμε λύσεις που θα θέτουν σε κίνδυνο την επιβίωσή μας στην πατρογονική γη», υπογράμμισε επί του θέματος.

Συμπλήρωσε ότι η **Εκκλησία** θα συμβάλει ενεργά, ερχόμενη σε συνεννόηση με τις αρμόδιες αρχές του κράτους, στην αμυντική θωράκιση της Κύπρου, ενώ έκανε έκκληση για ενεργοποίηση του δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου **Ελλάδος – Κύπρου**, κάτι που όπως είπε θα ικανοποιήσει το αίσθημα ασφαλείας του λαού, θα αποτρέψει νέες επεκτατικές κινήσεις της Τουρκίας και θα συντηρήσει και θα εμπεδώσει τον πόθο της απελευθέρωσης.

Η **Εκκλησία** είναι ασφαλώς το καταφύγιο όλων των ανθρώπων. Σ’ αυτήν θα ανατρέξουν άπαντες ζητώντας λύση των ποικίλων προβλημάτων τους, απαντήσεις σε βασανιστικά ερωτήματά τους, προσανατολισμό στα ποικίλα αδιέξοδά τους.

Είναι φυσικό και προς εμένα να στρέψουν τους δέκτες της ψυχής τους ζητώντας καθοδήγηση. Κι είναι καθήκον μας να συμπαρασταθούμε και να βοηθήσουμε τον κάθε άνθρωπο.

"Ο άνθρωπος του 21ου αιώνα έχει, κυριολεκτικά, απορρυθμιστεί. Θεμέλια, τα οποία οι αιώνες και ο αγώνας υπέροχων ανθρώπων διά μέσου πολλών αιώνων έθεσαν ως κρηπίδα του πολιτισμού, διασαλεύονται και κατακρημνίζονται. Ο άνθρωπος του 21ου αιώνα διέρχεται τον πλάνητα βίο του ως ο άσωτος της παραβολής, πεθυμώντας να χορτασθεί «από των κερατίων ων εσθίουσιν οι χοίροι». Ο άνθρωπος ζει σήμερα μιαν τραγωδία. Πάνω στα πιο άστατα πράγματα της ζωής προσπαθεί να κτίσει το οικοδόμημα της ευτυχίας του, παρασυρόμενος πολλές φορές από επιτήδειους. Στις μέρες μας τα πανίσχυρα μέσα επικοινωνίας δεν μεταδίδουν απλώς πληροφορίες αλλά διαμορφώνουν απόψεις για τη ζωή και το νόημά της, κατευθύνουν επιθυμίες και ανάγκες, επηρεάζουν τον αξιολογικό προσανατολισμό των ανθρώπων. Παραδόσεις αιώνων αποδυναμώνονται, σύμβολα διαβρώνονται, η πρόοδος συγχέεται με την ευζωΐα. Η ανθρωπότητα γίνεται παίγνιον στα χέρια των ολίγων", είπε μεταξύ άλλων ο νέος Αρχιεπίσκοπος Κύπρου

Ολόκληρη η ενθρονιστήρια ομιλία του νέου Αρχιεπισκόπου Κύπρου

Εξοχώτατε κ. Πρόεδρε της Δημοκρατίας,

Μακαριώτατε Αρχιεπίσκοπε Αθηνών και πάσης Ελλάδος,

Εξοχωτάτη κ. Υπουργέ Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδος,

Σεβασμιώτατοι Άγιοι Αδελφοί, Μέλη της Ιεράς Συνόδου και Εκπρόσωποι των κατά τόπους αγίων του Θεού Εκκλησιών,

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Λαέ του Θεού περιούσιε,

Ιστάμενος ήδη επί της υψηλής αυτής σκοπιάς στην οποία με οδήγησε του λαού η τιμία ψήφος, της Ιεράς Συνόδου η επίνευση και του Θεού η άφατος συγκατάβαση, διερευνώ της Θείας Πρόνοιας τις δαιδαλώδεις ατραπούς γύρω από το πρόσωπό μου. Αναζητώντας τους τρόπους κλήσης του Θεού, αναμιμνήσκομαι την είσοδο του πατέρα μου στην ιερωσύνη, μεσούντος του εθνικοαπελευθερωτικού μας αγώνα, και συγκλονίζομαι στο γεγονός ότι αυτή με συνέδεσε από τότε, από την παιδική μου ηλικία, σταθερά και ευεργετικά με την Εκκλησία. Χάρις σ' αυτή τη σύνδεση μπόρεσα από νωρίς να σκεφτώ διαφορετικά τον κόσμο, να συνομιλήσω με

το παρελθόν, να αναζητήσω την ουσία κάτω από τις λέξεις, το πραγματικό πίσω από την εικόνα. Διερωτώμαι, ύστερα, αν γι' αυτό τον λόγο, προετοιμάζοντας την ώρα αυτή ωδήγησε, αργότερα, ο Θεός τα βήματά μου στη Χημεία και στη Θεολογία, για την με επίγνωση εξέταση του κόσμου και των θείων. Αν με προγύμνασε στην Χωρεπισκοπή Αρσινόης, φέροντάς με σε επαφή, με την καθοδήγηση του μακαριστού προκατόχου μου, με τα ποικίλα προβλήματα του λαού κι αν με ωρίμασε στη Μητρόπολη Πάφου, προβάλλοντάς με ποιμένα στο τοπικό ποίμνιο, πορευόμενον έμπροσθεν των προβάτων. Είναι άραγε όλα αυτά κλήση Θεού, ή Θεού ανοχή; Μα, παραφράζοντας τον Αισχύλο θα έλεγα: «Τί βροτοίς άνευ Θεού τελείται;»

Ταυτόχρονα αναλογίζομαι από της υψηλής αυτής σκοπιάς το ύψος και το βάθος της ευθύνης που μου αναθέτει σήμερα ο Θεός. Στην ακραία αυτή Ελληνική γη, στη γωνιά αυτή των νοτίων συνόρων του Έθνους, ο Τεύκρος και ο Αγαπήνορας, οι διάδοχοι του ***Μ. Αλεξάνδρου****, ο μεσαιωνικός Διγενής, εχάραξαν με το πέρασμά τους την εθνική ταυτότητα της Κύπρου. Κι οι Απόστολοι Βαρνάβας και Παύλος, η χορεία των ασκητών και των μαρτύρων μας, συνέδεσαν με άρρηκτους δεσμούς τον Χριστιανισμό με την Ελληνική ιδέα. Δεν διαφεύγει της προσοχής μου ότι εδώ και δύο χιλιάδες χρόνια, στη ζωή της Κύπρου, τον πρώτο λόγο τον έχει η Εκκλησία της. Κι ότι προς εμέ, ως νέον Προκαθήμενόν της, στρέφονται όλων, σήμερα, τα βλέμματα.*

Στην ιστορική πορεία του ο θεοσεβής λαός μας ευτύχησε να έχει ως προστάτες και καθοδηγητές του, εκκλησιαστικά πρόσωπα ανυπέρβλητα. Στους τελευταίους αιώνες, έναν υπέροχο εθνομάρτυρα, τον ***Κυπριανό****. Έναν εφάμιλλον εκείνου*

Λεόντιο, ένα Μακάριο που ενσάρκωσε στο πρόσωπό του τους πόθους γενεών αμέτρητων για απελευθέρωση. Ο λαός αυτός δεν μπορεί παρά να έχει παρόμοιες απαιτήσεις και από εμένα. Γι' αυτό και αισθάνομαι τον χείμαρρο των αμφιβολιών να με κλονίζει μπροστά στις κολοσσιαίες απαιτήσεις του θρόνου τούτου. Στον θρόνο τούτο ανήλθαν από πολύ νωρίς μορφές απαράμιλλου πνευματικού ύψους. Βαρνάβας ο Απόστολος, ο οποίος «διά τοῦ Εὐαγγελίου εἰς Χριστόν ἡμᾶς ἐγέννησεν». Επιφάνιος ο Μέγας, ο οποίος εξήλειψε την ειδωλολατρία από τη νήσο. Ανθέμιος ο κλεινός, ο οποίος έγινεν αίτιος η Εκκλησία μας να τιμηθεί «βασιλείοις δωρήμασι και αυτεξουσίοις χαρίσμασιν». Από τον θρόνο τούτο κατήλθεν ο Κυπριανός για να ανέλθει στην αγχόνη του εθνικού μαρτυρίου. Από τον θρόνο τούτο εσύρθη κι ο Μακάριος για να πορευθεί στην πικράν εξορίαν.

Απ' αυτούς παραλαμβάνω σήμερα τον σταυρό για συνέχιση της σταυρικής πορείας μέχρι την ημέρα της Ανάστασης, την ημέρα της ποθητής απελευθέρωσης. Στη συνείδηση της Ιστορίας βαρύνει το ένδοξο παρελθόν αυτού του Θρόνου, το οποίον, έχω επίγνωση ότι πρέπει να βιωθεί και ως παρόν για να δημιουργήσει ένα μέλλον αντάξιο του παρελθόντος. Γι' αυτό και τα γόνατά μου λυγίζουν μπροστά στη μεγάλη ευθύνη.

*Σ' όλους τους σκοτεινούς αιώνες της δουλείας η **Ιερά αυτή Αρχιεπισκοπή** πέραν από πνευματικός φάρος ήταν κι ένα εργαστήριο εθνικών ιδεών. Σ' όλους αυτούς τους ασέληνους αιώνες η καρδιά του Κυπριακού Ελληνισμού κτυπούσε και θερμαινόταν στην εθνική αυτή εστία.*

*Μπορεί σε άλλους **Χριστιανικούς λαούς** οι αιώνες να έχουν μεταβάλει τον σταυρό του Χριστού σε θρόνο· τη χλαμύδα του σε πορφύρα· τον στέφανον εξ' ακανθών σε στέφανον μυρίπνοων ανθέων και τον κάλαμο σε σκήπτρον. Για μας, στην Κύπρο, και τον Αρχιεπίσκοπό της, ο σταυρός παραμένει σταυρός μαρτυρίου, η χλαμύδα μετατρέπεται σε ράκη με τα οποία καλύπτει τις πληγές του λαού, ο ακάνθινος στέφανος καθίσταται ορατό σημείον της επαχθούς δουλείας της πατρίδας μας, κι ο κάλαμος το μέσον απ' όπου διαβιβάζεται το όξος της πικρής δουλείας στον λαό μας.*

Γι' αυτό και ορρωδώ μπροστά στο εγχείρημα. Το ν' ακούεις τον απόηχο είκοσι αιώνων αποστολικών βηματισμών πίσω σου, είναι εξόχως ενθαρρυντικό. Όταν, όμως, μπροστά σου προβάλλουν αξεπέραστα, κατά άνθρωπον, εμπόδια, όταν «ο πλους εν νυκτί και πυρσός ουδαμού», νιώθεις την εξουθένωση. Πώς με σαγήνεψε, στ' αλήθεια, το ύψος του Γολγοθά κι η λάμψη του σταυρού και δεν διέκρινα πως στεναγμοί και πόνοι και αίμα και δάκρυα είναι του Γολγοθά και του σταυρού τα σημεία; Πώς θα μπορέσω κι εγώ, μιμούμενος τους γίγαντες προκατόχους μου, να γίνω όχι μόνον «θρόνων διάδοχος», αλλά και «τρόπων μέτοχος αυτών;» Να φανώ κι εγώ «λαμπρός από του λόγου και των δογμάτων», αλλά «και από του βίου και των πραγμάτων;» Χρειάζεται πίστη σταθερή στον καλούντα με και υποσχόμενον ότι «μετ' εμού έσται». Τον προτρέποντά με «ίσχυε και ανδρίζου» «ότι μετά σου πορεύσομαι πάσας τας ημέρας της ζωής σου».

Ακούω και τον Μέγαν Παύλο να με διαβεβαιώνει ότι «ουχ ικανοί εσμέν αφ' εαυτών, αλλ' η ικανότης ημών εκ του Θεού (Β΄ Κορ. 3, 5), κι αναθαρρώ. Εκείνος είναι διαιρών τα χαρίσματα, ο εκλέγων και αποστέλλων τους ποιμένας και διδασκάλους «προς καταρτισμόν των αγίων εις οικοδομήν του σώματος του Χριστού» (Εφ. 4, 12).

Γι' αυτό, καίτοι «άνθρωπος ασθένειαν περικείμενος» (Εβρ. 5, 13), αποδέχομαι το θείο πρόσταγμα, ελπίζοντας στη βοήθεια του Θεού «εν ω επεστηρίχθην από γαστρός, εκ κοιλίας μητρός μου» (Ψαλμ. 70, 6). Μέσα στο εορταστικό κλίμα των ημερών της εν Ιορδάνη Θεοφανείας και «εν πληθούση Εκκλησία», «ήκω του ποιήσαι το θέλημά σου ο Θεός» (Εβρ. 10, 7).

Παρά τα έντονα συναισθήματα που κατακλύζουν αυτή τη στιγμή την ψυχή μου, αναφωνώντας κι εγώ με τον ψαλμωδό: «ευλογητός ο Θεός ο εγείρων από γης πτωχόν και από κοπρίας ανυψών πένητα, του καθίσαι αυτόν μετά αρχόντων, μετά αρχόντων λαού αυτού», θα προσπαθήσω να «πληροφορήσω την διακονίαν μου», να περιγράψω αδρομερώς τα πλαίσια μέσα στα οποία από αύριο θα κινηθώ.

Η Εκκλησία είναι ασφαλώς το καταφύγιο όλων των ανθρώπων. Σ' αυτήν θα ανατρέξουν άπαντες ζητώντας λύση των ποικίλων προβλημάτων τους, απαντήσεις σε βασανιστικά ερωτήματά τους, προσανατολισμό στα ποικίλα αδιέξοδά τους. Είναι φυσικό και προς εμένα να στρέψουν τους δέκτες της ψυχής τους ζητώντας καθοδήγηση. Κι είναι καθήκον μας να συμπαρασταθούμε και να βοηθήσουμε τον κάθε άνθρωπο.

Ο άνθρωπος του 21ου αιώνα έχει, κυριολεκτικά, απορρυθμιστεί. Θεμέλια, τα οποία οι αιώνες και ο αγώνας υπέροχων ανθρώπων διά μέσου πολλών αιώνων έθεσαν ως κρηπίδα του πολιτισμού, διασαλεύονται και κατακρημνίζονται. Ο άνθρωπος του 21ου αιώνα διέρχεται τον πλάνητα βίο του ως ο άσωτος της παραβολής, πεθυμώντας να χορτασθεί «από των κερατίων ων εσθίουσιν οι χοίροι». Ο άνθρωπος ζει σήμερα μιαν τραγωδία. Πάνω στα πιο άστατα πράγματα της ζωής προσπαθεί να κτίσει το οικοδόμημα της ευτυχίας του, παρασυρόμενος πολλές φορές από επιτήδειους. Στις μέρες μας τα πανίσχυρα μέσα επικοινωνίας δεν μεταδίδουν απλώς πληροφορίες αλλά διαμορφώνουν απόψεις για τη ζωή και το νόημά της, κατευθύνουν επιθυμίες και ανάγκες, επηρεάζουν τον αξιολογικό προσανατολισμό των ανθρώπων. Παραδόσεις αιώνων αποδυναμώνονται, σύμβολα διαβρώνονται, η πρόοδος συγχέεται με την ευζωΐα. Η ανθρωπότητα γίνεται παίγνιον στα χέρια των ολίγων.

Κι από την άλλη, η νεότητα βαδίζει, σήμερα, εν πολλοίς, χωρίς τον προσανατολισμό που επιβάλλει η λογική. Τόσες αθλιότητες βλέπει, τόσα ηχητικά σκύβαλα μαζεύει η ακοή της, πώς να γυμναστεί πάνω στις έννοιες του ευγενούς

και του καλού; Βίαν και απανθρωπίαν εισπράττει, βίαν και απανθρωπίαν ανταποδίδει στους δρόμους, στα σχολεία, στα γήπεδα, παντού. Συγχέουν, νέοι και γέροι, είτε από αμάθεια, είτε από σκοπιμότητα προπαγανδιστική, την έννοια «παράδοση» με την έννοια «οπισθοδρόμηση» και προχωρούν σε αντίδραση.

Η πορεία της ανθρωπότητας δείχνει ότι η πολυδιάστατη κρίση που μαστίζει τον σύγχρονο κόσμο, θα συνεχίσει να επιδεινώνεται και, αναπόδραστα, όλο και περισσότεροι άνθρωποι θα αναζητούν γύρω τους πηγή νοήματος ζωής. Θα ψάχνουν εναγωνίως πού να στηρίξουν την ελπίδα τους και πού να βρουν παραμυθία στους ταλανισμούς τους. Και, αντίστοιχα, θα αυξάνει και η δική μας ευθύνη, η ευθύνη της Εκκλησίας απέναντι στον λαό του Θεού. Η επίλυση των προβλημάτων αυτών προϋπόθετε πάντα και την θεία επέμβαση. Την αλήθεια αυτή διατύπωσε με τρόπο προφητικό και συγκλονιστικό ο Αισχύλος στον Προμηθέα Δεσμώτη: «Τοιούδε μόχθου τέρμα μήτι προσδόκα, πριν αν θεών τις διάδοχος των σων πόνων φανεί».

Τελετή ενθρόνισης Αρχιεπισκόπου Κύπρου Γεώργιου

Θεωρώ πρώτιστο καθήκον μου απέναντι στον λαό να εγκύψω με μεγάλη προσοχή στα θέμα αυτό. Και να τον πληροφορήσω πειστικά, όχι απλώς λεκτικά, πράγμα που ήδη το γνωρίζει, ότι Εκείνος που προσδοκούσε τόσους αιώνες η ανθρωπότητα, βρίσκεται εδώ και δύο χιλιάδες χρόνια ανάμεσά μας. Στο «δος μοι πιείν» της αγωνιώδους παράκλησης της ανθρωπότητας, Εκείνος ανταποκρίνεται άμεσα. Το

ύδωρ του είναι ανεξάντλητο. Θα πρέπει σήμερα η Εκκλησία, μιμούμενη τον Κύριό της, κι αυτό θα είναι το κύριο μέλημά μου, να δώσει το παρόν της στη διαλεκτική των πνευματικών ρευμάτων που διασταυρώνονται πάνω από τις κεφαλές των σύγχρονων ανθρώπων, να αποφασίσει να διαλεχθεί με την εποχή μας. Και τότε η μαρτυρία της θα γίνει ερμηνεία ζωής και διακονία ψυχής. Θα δώσει το ορθόδοξο ήθος και τη στάση ζωής που αναζητεί ο σημερινός άνθρωπος.

Το παράδειγμά μας θα βοηθήσει τα μέγιστα τον παραπαίοντα άνθρωπον. Λέγει χαρακτηριστικά ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος για τον Μελέτιο Αλεξανδρείας ότι «ου διδάσκων μόνον, ουδέ φθεγγόμενος αλλά και ορώμενος απλώς, ικανός ην άπασαν αρετής διδασκαλίαν εις την των ορώντων ψυχήν εισαγαγείν». Κι ο Γρηγόριος ο Θεολόγος γράφει για τον Μέγα Βασίλειο ότι «εις αυτόν και το μειδίαμα πολλάκις έπαινος ην και το σιωπάν παραίνεσις», ώστε όλη η παρουσία του ήταν μια διαρκής διδαχή. Θα προσπαθήσω, του Θεού συνεργούντος, να γίνω κι εγώ «τύπος τῶν πιστῶν», «μηδενὶ διδοὺς ἀφορμὴν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία».

*Ο **Απ. Παύλος** μέμφεται την ασυνέπεια των Χριστιανών εκείνων οι οποίοι, προκειμένου περί της πνευματικής τροφής, κοινωνούν όλοι εκ του αυτού σώματος του Χριστού και εκ του ενός ποτηρίου, προκειμένου, όμως, περί της υλικής τροφής και των υλικών αγαθών, ο καθένας έχει τα δικά του, ώστε «ὅς μὲν πεινᾷ, ὅς δὲ μεθύει» (Α' Κορ. 11,21).*

Και σ' αυτά, τα πιο πεζά, θα δείξω επιμέλεια, συνεχίζοντας και επεκτείνοντας το φιλανθρωπικό έργο της Εκκλησίας προς όσους έχουν ανάγκη: Σ' όσους δυσκολεύονται λόγω της οικονομικής ύφεσης να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις της ζωής, σ' όσους αδυνατούν να επιμεληθούν της υγείας τους, σ' όσους απορούν να μορφώσουν τα παιδιά τους. Θα επεκταθεί και το κοινωνικό έργο της Εκκλησίας. Οι εξαγγελίες για μέτρα εναντίον της υπογεννητικότητας, που συνιστά εθνικό πρόβλημα, και δημιουργίας φοιτητικών εστιών για στήριξη των απόρων φοιτητών τίθενται αμέσως σε εφαρμογή.

Στις μέρες μας πολλοί επηρεάζονται κι από έναν επιστημονισμό, που εκδηλώνεται όχι μόνο στο πρακτικό επίπεδο ως τεχνολογία, αλλά και στο διανοητικό επίπεδο. Οι πολλές γνώσεις της Επιστήμης συντείνουν, μαζί με την ενυπάρχουσα αμφισβήτηση των παραδεδομένων δομών και καταστάσεων, στη δημιουργία μιας λανθασμένης κοσμοθεωρίας και προκαλούν μιαν αδικαιολόγητη στάση ζωής. Ευμοίρησα να τύχω, πέραν της Θεολογικής, και μιας Επιστημονικής Παιδείας. Και φροντίζω παράλληλα, όσο μπορώ, να ενημερώνομαι για τις καθημερινές επιστημονικές εξελίξεις. Θα συνεχίσω να καταθέτω τη θέση της Εκκλησίας στα καίρια θέματα της έρευνας και της προόδου. Οι θέσεις της Επιστήμης δεν έρχονται ποτέ σε αντίθεση προς την Εκκλησία. Η επιστημονική γνώση δεν μπορεί με κανένα τρόπο να είναι λόγος για την άρνηση του Θεού. Αν υπάρχουν μερικοί επιστήμονες που παρουσιάζονται ως άθεοι, θα πρέπει να κατανοηθεί πώς η αθεΐα τους δεν μπορεί να θεμελιωθεί στην Επιστήμη, αλλ' είναι απλώς μια υπαρξιακή τοποθέτησή τους. Το ίδιο και αν κάποιοι κληρικοί ή θεολόγοι αμφισβητούν τα επιτεύγματα της Επιστήμης, η θέση τους αυτή δεν μπορεί να στηριχτεί στις θέσεις της Εκκλησίας. Συνιστά μιαν προσωπική τοποθέτησή τους.

Θα προσπαθήσω, ως εκ τούτου, πειστικά να μεταδώσω και στους πιστούς τη δική μου ακράδαντη πεποίθηση· ότι η Επιστημονική ανακάλυψη και η γνώση της φύσης είναι στάδιο αποκάλυψης του απειροδυνάμου Θεού. Ο Θεός αποκαλύπτει σήμερα το νόημα της δημιουργίας μέσω της Επιστήμης, κατά τον ίδιο τρόπο που αποκάλυψε το θέλημά του και μέσω άλλων ενεργειών του στην Ιστορία. Δεν θα πρέπει, εξάλλου, να ξεχνούμε, ότι ο άνθρωπος χρειάζεται να ακούσει τον λόγο του Θεού σε μια γλώσσα που καταλαβαίνει και στην οποία ανταποκρίνεται. Κι αναμφίβολα μια από τις διεθνείς γλώσσες σήμερα, που δεν γνωρίζει εθνικά ή άλλα σύνορα, είναι εκείνη της Επιστήμης.

Ο 21ος αιώνας είναι ο αιώνας των Βιοεπιστημών. Ήδη αυτές, όπως η κλωνοποίηση, η υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, οι μεταμοσχεύσεις οργάνων, τα γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα, και γενικά η γενετική τεχνολογία, προκαλούν στους πιστούς διλήμματα. Η Εκκλησία πρέπει να διατυπώσει τις απόψεις της, να υποδείξει τα όρια ανάμεσα στις θετικές και αρνητικές συνέπειες των Βιοεπιστημών και της Βιοτεχνολογίας στη ζωή μας, να προβάλει κριτήρια επιλογής πορείας μέσα από τους πολλούς και ποικίλους δρόμους που διανοίγονται και να δημιουργήσει αντιστάσεις στη συνεχώς αυξανόμενη πίεση για εφαρμογή στη ζωή των ανθρώπων των οποιωνδήποτε νέων εφευρέσεων ή ανακαλύψεων.

Εξαγγείλαμε ήδη τη σύσταση επιτροπής από πιστούς Επιστήμονες και Θεολόγους οι οποίοι και με τη συμμετοχή μου, θα εγκύψουμε στην Αγία Γραφή και την Ιερά

μας Παράδοση και με προσευχή, επιμονή και σύντονη εργασία θα προσπαθήσουμε να βρούμε τις απαντήσεις, που ενυπάρχουν στη Γραφή, γύρω από τα φλέγοντα ερωτήματα της εποχής. Οι ηθικές και πνευματικές αρχές της ζωής, ο σεβασμός στο ανθρώπινο πρόσωπο, η ελευθερία και η αξιοπρέπειά του, είναι οι βασικοί άξονες, γύρω από τους οποίους θα στραφεί η προσπάθειά μας.

Ως Προκαθήμενο της Εκκλησίας σ' ένα αλύτρωτο Ελληνικό μέρος, με απασχολούν ιδιαίτερα και τα θέματα της παιδείας μας. Η παιδεία είναι ουσιωδέστατο στοιχείο της ζωής και της επιβίωσης ενός λαού. Η επίδρασή της εκτείνεται σε χρόνο αφάνταστα μεγάλο, πολύ πιο πέρα από τα μαθητικά θρανία, και επηρεάζει αποφασιστικά μικρούς και μεγάλους, αυτό το ίδιο το έθνος. Η πνευματική άνωση ενός λαού εξαρτάται από την έκταση και την ποιότητα της παιδείας του.

*Η **Ορθόδοξη Εκκλησία** υπήρξε ο προστάτης της εθνικής παιδείας σ' όλον τον υπόδουλο Ελληνισμό. Και στην Κύπρο, μέχρι την ίδρυση των πρώτων σχολείων -κι αυτών ιδρυθέντων από την Εκκλησία- ιερείς υπήρξαν οι θεματοφύλακες της ελληνικής παιδείας. Διατήρησαν, σαν άλλες εστιάδες παρθένοι, άσβεστο το φως της μάθησης, όσο αμυδρό κι αν ήταν αυτό, προφυλάσσοντάς το από τους ανέμους των κατακτητών που βυσσοδομούσαν να σβήσουν και την τελευταία αναλαμπή του. Δίχως τη δάδα της ελληνικής παιδείας δεν θα μπορούσαμε να επιβιώσουμε. Η μόνωση από τον υπόλοιπο ελληνικό κορμό, η δίωξη, η σκλαβιά, ο εξανδραποδισμός, θα μας αφάνιζαν.*

Δεν είναι τυχαίο πως ο Άγγλος δυνάστης, πολύπειρος και πολυμήχανος όπως ήταν, προσπάθησε συστηματικά, αλλά μάταια, να υποδουλώσει την ελληνική παιδεία μας, με σκοπό να ενσταλάξει τη δουλοφροσύνη και να αποχρωματίσει την εθνική μας συνείδηση.

Δεν είναι μόνον ιστορικοί οι λόγοι, το γεγονός δηλαδή ότι για αιώνες η Εκκλησία εκράτησε το βάρος και την ευθύνη της Ελληνικής παιδείας του τόπου, που μας ωθούν να επιζητούμε ανάμιξη στα της παιδείας. Είναι και η σημερινή και η παντοτινή ευθύνη της Εκκλησίας απέναντι στο Έθνος. Καθώς η παιδεία επηρεάζει βαθιά και διαμορφώνει άμεσα την εθνική συνείδηση και καθώς η Εκκλησία είναι ένας από τους κύριους στυλοβάτες του Έθνους, είναι αδιανόητο να μείνει μακρυά από τα θέματα αυτά. Κι ακόμα όταν ως Εκκλησία επιδιώκουμε σύμμετρη ανάπτυξη ύλης και πνεύματος, μπορούμε να σιωπήσουμε σε μια εκτροπή από την ανθρωπιστική στην ωφελιμιστική παιδεία;

Δεν ζητούμε, ούτε επιχειρούμε εκβιαστικά, ποδηγέτηση της Κυβέρνησης του τόπου στα θέματα παιδείας, ούτε και σε άλλα θέματα. Δεν απεμπολούμε, όμως, το δικαίωμα να έχουμε άποψη επί των καιριοτέρων ζητημάτων του τόπου και να την εκθέτουμε ελεύθερα, όπως τέτοιο δικαίωμα έχει σήμερα και ο τελευταίος πολίτης. Η παρέμβασή μας αυτή δεν συνιστά αντιδικία ή αμφισβήτηση. Με την παρέμβασή της η Εκκλησία βοηθά την πολιτεία, αλλά και τον λαό να συνειδητοποιήσει και τις πνευματικές διαστάσεις κάποιων επιλογών ή τάσεων και να προφυλαχθεί από ελλοχεύοντες κινδύνους.

Την Εκκλησία απασχολεί ιδιαίτερα και το θέμα της γλώσσας μας. Η γλώσσα είναι ένας βασικός τρόπος με τον οποίο εκδηλώνεται αλλά και βιώνεται η εθνική αυτοσυνειδησία ενός λαού. Η ελληνική γλώσσα είναι ο αρραγής συνδετικός κρίκος της ιστορίας τους έθνους μας, μιας ιστορίας 35 σχεδόν αιώνων. Είναι η ίδια

γλώσσα του «Αιέν αριστεύειν» και του «Βασιλεύ Ουράνιε», του «1τε παίδες Ελλήνων ... νυν υπέρ πάντων αγών» και του «Αποτίναξέ τους, Πενταδάκτυλέ μου»· η γλώσσα του ***Ομήρου*** *και του Σοφοκλή, αλλά και του Παλαιολόγου και του Ρήγα Φεραίου και του Γρηγόρη Αυξεντίου.*

Η γλώσσα δεν είναι απλώς κώδικας επικοινωνίας. Τέτοιους χρησιμοποιούν και άλλα έμβια όντα. Ο άνθρωπος, όμως, είναι κτίσμα της «έκτης ημέρας» της Δημιουργίας. Έτσι η γλώσσα του συνυφαίνεται και συλλειτουργεί με τη σκέψη. «Διάνοια καὶ λόγος ταυτόν» αναφέρει ο Πλάτων. Όσο καλλιεργείται η γλώσσα, τόσο ευρύνονται οι ορίζοντες της σκέψης και της κριτικής ικανότητας του ανθρώπου. Αν δεν κατέχεις καλά τη γλώσσα, δεν έχεις εργαλείο για να σκεφτείς. Δεν έχεις σχηματίσει τις κατάλληλες κατηγορίες για να συνδέσεις τις ιδέες. Η γλώσσα αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο ο εγκέφαλος οργανώνει τις κατηγορίες με τις οποίες εργάζεται.

Ως Εκκλησία έχουμε κι ένα επιπλέον λόγο να καυχόμαστε για την Ελληνική μας γλώσσα. Ο λόγος του Θεού κατεγράφη εξ αρχής εις την Ελληνική γλώσσα. Κι αργότερα, όταν ο λόγος του Θεού έπρεπε να ερμηνευθεί με τον λόγο του ανθρώπου, δεν υπήρχε στη σκηνή της Ιστορίας άλλος φιλοσοφικός λόγος εκτός από τον Ελληνικό και σ' αυτόν ερμηνεύθηκε και αναλύθηκε η Καινή Διαθήκη. Μπορούμε, λοιπόν, οι Νεοέλληνες, να στερούμε από τα παιδιά μας τον θησαυρό της γλώσσας μας; Μπορούμε να τους στερούμε την πνευματική απόλαυση της εντρύφησης στα κείμενα των προγόνων μας;

Από τη θέση αυτή, ως πρώην εκπαιδευτικός, χαιρετίζω με πατρική αγάπη όλους τους εκπαιδευτικούς της νήσου μας. Εκτιμώ αφάνταστα το έργο τους και την πολυδιάστατη προσφορά τους στην κοινωνία και στην πατρίδα. Μπορούν να ελπίζουν στη συμπαράστασή μου. Επιθυμώ στενότερη συνεργασία μαζί τους. Υπόσχομαι ότι θα επισκέπτομαι τακτικά τα εκπαιδευτήρια της Πρωτεύουσας, όλων των βαθμίδων. Θα είναι η έκφραση της έμπρακτης στήριξης της Εκκλησίας στο έργο που επιτελείται σ' αυτά.

Ο λόγος τώρα στην τάλαινα πατρίδα μας και στις βαρύτατες υποχρεώσεις μας απέναντι σ' αυτήν. Είναι, όντως, ανεκδιήγητα τα δεινά της, παρόλο που την είπαν «Ολβίαν», ίσως κατ' ευφημισμό. Πέρσες και Φοίνικες, Άραβες και Λατίνοι, Τούρκοι και Άγγλοι, άφησαν εμφανή στο σώμα της τα ίχνη της τυραννικής διέλευσής τους. Σήμερα διατρέχει τον έσχατο των κινδύνων, τον κίνδυνο του εκτουρκισμού. Σ' αυτούς τους χαλεπούς καιρούς, που την πατρίδα μας κυκλώνουν «κύνες πολλοί» και «πονηρευομένων συναγωγή», επιβάλλεται η εγρήγορση όλων, ιδιαίτερα της Εκκλησίας. Μπορεί ο ρόλος της Εκκλησίας να είναι πρωτίστως πνευματικός, στην προκειμένη περίπτωση, όμως, δεν είναι μόνον η πατρίδα αλλά και η πίστη που διακυβεύονται. Και η Εκκλησία γνωρίζει πολύ καλά ότι «και τούτο έδει ποιήσαι, κακείνα μη αφιέναι» (Ματθ. 23, 23). Ποιος εξάλλου μπορεί να πείσει τον απλό

Έλληνα ότι η πίστη του στον Χριστό χωρίζεται από την ταυτότητά του ως Έλληνα;

Προσωπικά τρέμω σε μιαν πιθανή μελλοντική κριτική που θα αποτιμούσε τη γενιά μας ως κατώτερη των περιστάσεων και ως μοιραία για την Κύπρο. Γι' αυτό και μ' όλες μας τις δυνάμεις θα πρέπει να αγωνιστούμε για ματαίωση των τουρκικών στόχων γύρω από την Κύπρο.

Δεν είμαστε λαός νεοφερμένος στο προσκήνιο της Ιστορίας. Έχουμε μιαν ένδοξη ιστορική πορεία τρεισήμισι χιλιάδων ετών. Διαθέτουμε το βάθος ενός πολιτισμού χιλιετιών. Η Ελληνική Ιστορία, παρόλο που είναι μία και συνεχής, είτε την ενέπνεε το δόρυ της Παλλάδας είτε την οδηγούσε η ευλογία της Παναγίας και την προστάτευε ο Τίμιος Σταυρός, ταύτισε εδώ και δύο χιλιάδες χρόνια τα βήματά της με την Ορθοδοξία. Η Ελληνική Ορθοδοξία λειτούργησε ως ασπίδα προστασίας, που διαφύλαξε την πολιτιστική και την εθνική ταυτότητα του κυπριακού λαού και δεν τον άφησε να αφομοιωθεί από τους κατακτητές του. Για μας τους Έλληνες της Κύπρου, σ' όλους τους μακρούς αιώνες της δουλείας, η Ορθοδοξία ήταν κάτι παραπάνω από θρησκευτικό δόγμα. Ήταν το πνευματικό πλαίσιο μέσα στο οποίο εκφραζόταν η εθνική μας συνείδηση, ολόκληρος ο κόσμος μας, που έκλεινε μέσα του το ένδοξο παρελθόν και τις ελπίδες της απολύτρωσης.

Σήμερα που κινδυνεύουμε όσο ποτέ άλλοτε από την Τουρκική βουλιμία, η οποία δεν αποκρύβει τις επιδιώξεις της για κατάκτηση και τουρκοποίηση ολόκληρης της Κύπρου, η Εκκλησία δεν μπορεί να σταθεί στις κερκίδες απλός θεατής. Αν για να κρατήσει τον τόπο Ελληνικό, μέσα στους αιώνες της μαύρης σκλαβιάς, η Εκκλησία δεν λογάριασε θυσίες και αίματα, είναι δυνατόν να κωφεύσει σήμερα στον θρήνο των προγόνων μας και στην αγωνιώδη εκζήτηση βοήθειας των παιδιών της; Μπορεί να διαγράψει ή να παραβλέψει την κατοχή, την προσφυγιά, τους αγνοούμενους, την καταστροφή των ιερών και των οσίων μας;

Η Εκκλησία, φορέας και προασπιστής των αξιών της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της δημοκρατίας, δεν μπορεί να συναινέσει με κανένα τρόπο και κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες στην αποδοχή λύσης που να μην προνοεί, για όλους τους νόμιμους κατοίκους της Κύπρου, σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών, που απολαμβάνουν όλοι οι Ευρωπαίοι και όλος ο ελεύθερος κόσμος. Δεν μας χωρίζει τίποτα με τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας. Ζήσαμε και πριν μαζί ειρηνικά και μαζί θα ξαναζήσουμε στην κοινή μας πατρίδα. Ούτε και μας ενοχλεί η φωνή του μουεζίνη. Μας ενοχλεί, όμως, αφάνταστα, η παράνομη κατοχή και μας προκαλεί η βάναυση καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μας από την Τουρκία, την κατοχική δύναμη.

Η κυβέρνηση της Δημοκρατίας θα μπορεί να υπολογίζει και στη δική μας υποστήριξη στη διεκδίκηση των δικαίων του λαού μας και στην απελευθέρωση των κατεχομένων εδαφών μας. Δεν θα διστάσουμε, όμως, να επισημάνουμε και να

ελέγξουμε κάθε τυχόν εκτροπή και θα αγωνιστούμε να αποτρέψουμε λύσεις που θα θέτουν σε κίνδυνο την επιβίωσή μας στην πατρογονική γη.

Οι Έλληνες ήμασταν πάντα αριθμητικά λίγοι απέναντι σ' όσους επιβουλεύονταν την ελευθερία μας. Συχνά στην Ιστορία μας, υστερούσαμε σε πλήθος πολεμιστών κι αξιολογηθήκαμε ως ακίνδυνοι από την αλαζονεία των αντιπάλων μας. Ωστόσο, όποτε χρειάστηκε, η Ιστορία έδινε πάντα τον αληθινό ορισμό της υπεροχής, όπως στις Θερμοπύλες και τη Σαλαμίνα. Οφείλουμε να μην ξεχνούμε και σήμερα πως οι λεγόμενες ισορροπίες δυνάμεων δεν είναι μεγέθη που μετρούνται με τη ζυγαριά. Ελάχιστες, στρατηγικά τοποθετημένες δυνάμεις, υπό ικανή διοίκηση, μπορούν να υποχρεώσουν σε ταπεινωτική ήττα έναν αριθμητικά υπέρμετρο στρατό. Και τα λεγόμενα έξυπνα πολεμικά μέσα μπορούν να γίνουν στα χέρια του Δαβίδ η σφενδόνα που θα καταβάλει τον πανίσχυρο Γολιάθ. Η νίκη δεν είναι απαραίτητα ζήτημα αριθμών. Είναι πρωτίστως ζήτημα αποφασιστικότητας, θάρρους και πίστης στη δικαίωση.

Ως Εκκλησία θα συμβάλουμε ενεργά, ερχόμενοι σε συνεννόηση με τις αρμόδιες αρχές του κράτους, στην αμυντική θωράκιση της Κύπρου. Είναι τούτο αδήριτη ανάγκη. Και κάνουμε έκκληση για ενεργοποίηση του δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου Ελλάδος – Κύπρου. Θα ικανοποιήσει τούτο το αίσθημα ασφαλείας του λαού μας, θα αποτρέψει νέες επεκτατικές κινήσεις της Τουρκίας και θα συντηρήσει και θα εμπεδώσει τον πόθο της απελευθέρωσης.

Δεν είμαστε φιλοπόλεμοι· αντίθετα η Εκκλησία διακηρύσσει καθημερινά την προσήλωσή της στην ειρήνη. Ούτε κι απορρίπτουμε τον συμβιβασμό στο πρόβλημά μας. Κανένας, όμως, συμβιβασμός, καμιά υποχώρηση και κανένας ρεαλισμός δεν μπορούν να υπερβαίνουν κάποια όρια, πέραν των οποίων υπάρχει μόνον η βεβαιότητα των αδιεξόδων και η αβεβαιότητα της επιβίωσής μας. Και να μην ξεχνούμε ότι η ελευθερία δωρήθηκε μεν από τον Θεό στον άνθρωπο, αλλά μόνο με αγώνες επίμονους και συνεχείς εξαναγκάζονται οι κυρίαρχοι να την αποδώσουν στους υπόδουλούς τους. Οι Τουρκοκρατίες δεν φεύγουν με ευχολόγια. «Οὐδεὶς καθεύδων τρόπαιον ἔστησε» μας διδάσκει ο Μ. Βασίλειος. Σ' αυτό τον αγώνα για τη σωτηρία του τόπου δεν υπάρχουν εξέδρες για επισήμους ούτε και για θεατές. Υπάρχουν μόνο επάλξεις χρέους. Η Εκκλησία θα ευλογεί και θα βοηθά σ' όλη αυτή την προσπάθεια.

Η σκέψη μου στρέφεται νοερά αυτή τη στιγμή και προς την κατεχόμενη γη μας. Εκεί που οι λιγότεροι, σήμερα, από εκείνους που φύλαξαν τις παλαιές Θερμοπύλες ακούουν «τὸ προσταχθὲν μυστικῶς» υπό του χρέους και συμβιώνουν με τη γοητεία της Ιστορίας και τους ευκλεείς προγόνους τους. Τους στέλλουμε απ' εδώ την αγάπη και την ευγνωμοσύνη μας καθώς και τις πατρικές ευλογίες μας.

Υποκλίνομαι οφειλετικά στη θυσία των ηρώων του εθνικοαπελευθερωτικού μας αγώνα που μας έδωσε το δικαίωμα να στεκόμαστε εδώ και να μπορούμε ελεύθερα να εκφέρουμε τη γνώμη μας. Ο θρυλικός αγώνας του 55-59 κοσμεί την Ιστορία μας ως μια κορυφαία εκδήλωση αγωνιστικού ήθους και αρετής και ως η τρανότερη απόδειξη της εθνικής ελληνικής καταγωγής μας. Χαιρετίζω με εκτίμηση και τους ηρωικούς νεκρούς του 1974. Περιτρέχοντας τα αγιασμένα χώματά μας εναποθέτω στους τάφους ή και στα γυμνά λείψανά τους τα άνθη της ευγνωμοσύνης μου. «Ελλήνων Κυπρίων προμαχούντες» εκείνοι, και «της πατρίδος ρήμασι πειθόμενοι», έμειναν εκεί, διαμηνύοντες σ' όλους το βαρύ χρέος μας.

Προσφέρω και το θυμίαμα της ευλάβειάς μου στις βουβές και συλημένες Εκκλησίες μας. Γονυκλινής απευθύνω θερμήν την παράκληση προς τον Σωτήρα Χριστό:

«Μύλας συντρίψας δράκοντος βροτοκτόνου

ρώμη κραταιά εν Ιορδάνου ρείθροις

Κύπριδος λύσον δούλειον Σώτερ ήμαρ».

Αποστέλλω από τη θέση αυτή αδελφικόν ασπασμό τιμής και βαθυτάτης εκτίμησης προς τον εν Κωνσταντινουπόλει δαδούχον της Ορθοδοξίας, τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίο. Όσες φορές επισκεπτόμαστε τη μαρτυρική καθέδρα του, νιώθουμε το σταυρικό κλίμα που κυριαρχεί εκεί κάθε στιγμή, κάθε εικοσιτετράωρο, όλο τον χρόνο. Προσευχή μας διάπυρη προς τον Θεό είναι να τον ενισχύει στην Ιστορική αποστολή του. Τα σύμβολα της αυτοκρατορίας, τα οποία παρέλαβα με ιδιαίτερη συγκίνηση σήμερα, σε μια πολυαίωνη σκυταλοδρομία από τον αυτοκράτορα Ζήνωνα και τον Αρχιεπίσκοπο Ανθέμιο, και τα οποία έντονα μας παραπέμπουν στη Θεοφρούρητη Πόλη, θα τα κρατήσω με ζήλο ιερό, έχοντας πάντα μπροστά μου συνειρμικά, μορφές αγιασμένες και χώρους περιπόθητους.

Πριν αποδώσω τις οφειλόμενες ευχαριστίες, θα θεωρούσα παράληψή μου, αν από τη θέση αυτή δεν εξέφραζα την, όντως, μεγάλη και ειλικρινή λύπη μου γιατί αποχωρίζομαι από το ποίμνιό μου της Ιεράς Μητροπόλεως Πάφου, λαόν ευσεβή και φιλόπατρη. Έζησα μαζί του 27 ολόκληρα έτη, 11 ως Χωρεπίσκοπος Αρσινόης και 16 ως Μητροπολίτης Πάφου. Αγάπησα όλους πατρικά και αγαπήθηκα από αυτούς

υιικά. Από τα βάθη της καρδίας μου εύχομαι όπως προκόπτουν ἐν Χριστῷ και προοδεύουν συνεχώς.

Ευχαριστώ πρώτα, πάντοτε, αλλά και μεταθανατίως, τον προκάτοχό μου τόσο στην Αρχιεπισκοπή, όσο και στη Μητρόπολη Πάφου, τον αοίδιμο Χρυσόστομο τον Β΄. Εκείνος μου έδωσε έπαλξη για να αγωνιστώ, προβάλλοντάς με ως Χωρεπίσκοπο Αρσινόης και γινόμενος για μένα παράδειγμα ήθους και εργατικότητας. Είθε να αγάλλεται «ἐν οὐράνιοις θαλάμοις διηνεκῶς».

Ευχαριστώ την Αγία και Ιερά Σύνοδο της αγιωτάτης Εκκλησίας μας, τους αγαπητούς εν Χριστώ αδελφούς και συνεπισκόπους μου για την εμπιστοσύνη που μου επέδειξαν διά της ψήφου των. Τους διαβεβαιώ ότι θα συνεχίσω να εργάζομαι μαζί τους όπως και πριν για το καλό της Εκκλησίας και του λαού μας.

Ευχαριστώ εσάς κ. Πρόεδρε της Δημοκρατίας για την εδώ παρουσία σας και τον χρόνο που διαθέσατε, παρά το βεβαρημένο πρόγραμμά σας

Ευχαριστώ τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμο για την ιδιαίτερη τιμή που μου δίδει με την εδώ παρουσία και την προσφώνησή του. Ευχαριστώ και τους Εκπροσώπους των κατά τόπους Αυτοκεφάλων Εκκλησιών, που με την εδώ παρουσία τους λαμπρύνουν τη σημερινή τελετή και επαυξάνουν τη χαρά της τοπικής μας Εκκλησίας.

Ευχαριστώ την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδος κ. Νίκη Κεραμέως για τα πολλά μηνύματα που δίνει η εδώ παρουσία της. Ευχαριστώ επίσης, τον Υφυπουργό Παιδείας της Ελλάδος κ. Άγγελο Συρίγο και τον φίλο πρώην Υφυπουργό Παιδείας κ. Νίκο Καλτεζιώτη που με τιμούν με την εδώ παρουσία τους.

Ευχαριστώ και όλους εσάς, εκλεκτοί προσκεκλημένοι και λαέ του Θεού περιούσιε. Οι ευχές και οι προσευχές σας στον Θεό θα με στηρίζουν στην πρωθιεραρχική διακονία μου.

«Ο δε Θεός της ειρήνης, ο εκλεξάμενος και θέμενός με εις την διακονίαν ταύτην, ο διδούς ρήμα τοις ευαγγελιζομένοις δυνάμει πολλή προς την του Ευαγγελίου τελείωσιν, Αυτός κρατήσειε της χειρός μου της δεξιάς και τη βουλή Αυτού οδηγήσειε, ποιμαίνων εμέ τον ποιμαίνοντα και οδηγών οδηγούντα».

Αυτώ η δόξα και το κράτος εις τους αιώνας. Αμήν.

Φωτογραφίες: Εκκλησία της Κύπρου/Φιλελεύθερος.

Διαβάστε επίσης:

Ενθρονίσθηκε ο 76ος Αρχιεπίσκοπος Νέας Ιουστινιανής και Πάσης Κύπρου Γεώργιος Γ' (ΦΩΤΟ/ΒΙΝΤΕΟ)